

Swędrowski, Jerzy

"Polska bibliografia homiletyczna 1945-2005", Wiesław Przyczyna, Leszek Szewczyk, Kraków 2007 : [recenzja]

Warszawskie Studia Pastoralne 7, 259-262

2008

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KS. WIESŁAW PRZYCZYNA, KS. LESZEK SZEWCZYK
(RED.), **Polska bibliografia homiletyczna 1945–
–2005**, Kraków 2007, ss. 408.

Refleksja nad słowem Bożym i formami jego przepowiadania nieustannie się rozwija, a głosiciele podejmując to samo zbawcze orędzie w sposób odpowiedzialny pragną zwracać się do człowieka, który doświadcza konkretnych i jakże zmiennych uwarunkowań. Rozwijająca się kultura jest dynamicznym obszarem poszukiwania prawdy, dobra i piękna. Pełny obraz tych poszukiwań można jednak dostrzec tylko poprzez pryzmat Dobrej Nowiny, a sposoby jej głoszenia muszą być adekwatne do konkretnych realiów poszczególnych epok.

Każde pokolenie wnosi do dziedzictwa przepowiadania swój charakterystyczny dorobek, a pozostawione dzieła są znakiem rozwoju myśli odkrywania prawdy i jej skutecznego propagowania. W sposób szczególny to co zapisane staje się inspiracją, wyznacza drogi poszukiwań, a może poucza jak unikać błędów i zbędnego trudu. Weryfikacja pozostawionych tekstów jawi się jako szansa i możliwość udziału we wspólnym dziele pochylania się nad żywym Słowem, które jest niezienne, a pragnie udziału człowieka w ukazaniu światu.

Autorzy serii wydawniczej *Redemptoris Missio* od wielu już lat wpisują się w refleksję nad skutecznym głoszeniem słowa Bożego. Podejmowane w ostatnich dwudziestu pięciu publikacjach tematy dotyczą teorii i praktyki przepowiadania. Wielość autorów, wykorzystanych źródeł ukazuje wysiłek w poszukiwaniu środków, które odpowiedzą na współczesne potrzeby. Sięganie do zdobyczy retoryki, czy teologiczne próby rozumienia posłannictwa w głoszonym kerygmacie dają perspektywę odkrywania wielopłaszczyznowości i specyfiki docierania do słuchacza.

Dwudziesta szósta publikacja w serii *Redemptoris Missio* różni się zasadniczo od poprzednich. Sam tytuł: *Polska bibliografia homiletyczna 1945–2005* sugeruje zawartość publikacji z 2007 r. We *Wprowadzeniu* (s. 5–7) ks. Wiesław Przyczyna i ks. Leszek Szewczyk zarysowują układ i zasady doboru zamieszczonych tytułów pub-

likacji. Warto zwrócić uwagę, że wersja książkowa będzie uzupełniana na stronie internetowej Wydziału Teologicznego UŚ.

Prezentowana bibliografia ma znaczenie historyczne, a jednocześnie jest przyczynkiem do pogłębionych badań nad kondycją polskiej homiletyki. Ks. Antoni Lewek długoletni przewodniczący Sekcji Homiletów Polskich zaprezentował tekst: *Homiletyka polska w latach 1945–1965* (s. 9–130). Podejmowany temat został przedstawiony w wyjątkowo wstrzemięźliwej formie, biorąc pod uwagę jedynie ilość znaków. Ks. Herbert Simon w tekście: *Homiletyka polska 1965–2005* (s. 15–41) zajął się perspektywami odnowy homiletycznej po Soborze Watykańskim II. Wskazał na przedstawicieli myśli homiletycznej związanych ze środowiskiem ATK i KUL w podrozdziale *Protagonści odnowy* (s. 15–27) oraz zarysował dorobek homiletyczny w podrozdziale *Polskie ośrodki homiletyczne* (s. 28–38). Ks. Simon pozostawia cenne *Postulaty i sugestie* (s. 39–41), szczególnie interesujące wydaje się wskazanie homilii jako priorytetowej formy w dziele nowej ewangelizacji, czy zajęcie się szeroko rozumianą antropologią homiletyczną, a w jej ramach nową retoryką, nie tracąc z oczu nadprzyrodzonego wymiaru kazania (s. 40).

Kolejną część publikacji stanowi artykuł p. Anny Kapuścińskiej: *Ars praedicandi – ars bene dicendi* (s. 43–76). Podtytuł: *O ponownym spotkaniu homiletyki i retoryki w refleksji teoretycznej w Polsce (na przykładzie serii Redemptoris Missio)* wyjaśnia rozważania wiążące odnowę homiletyczną, która akceptuje zdobycze retoryki, aby w sposób twórczy je rozwinać. Autorka zadała sobie trud, aby przybliżając tematykę wybranych publikacji *Redemptoris Missio* dojść do konstatacji, jaką polska homiletyka musiała przejść drogę, aby na nowo odkryć i zaakceptować swoje retoryczne korzenie (s. 75).

Ks. Henryk Sławiński zaprezentował artykuł *Powstanie i rozwój Sekcji Homiletów Polskich* (s. 77–97). W sposób syntetyczny ujął historię kształtowania się Sekcji Homiletów Polskich, nakreślając cechy charakterystyczne tworzącej się struktury oraz dzieło sympozjów owocujących publikacjami i integracją środowiska homiletycznego. Przywołane tytuły periodyków oraz serii wydawniczych wskazują na coraz bardziej dynamiczny rozwój tej dziedziny.

Po artykułach następuje przedstawienie publikacji. Ta część tomu zawiera ok. 3000 pozycji bibliograficznych. Pierwszy dział: *Książki, artykuły, sprawozdania, recenzje* (s. 101–270) obejmuje 2109 pozycji umieszczonych w porządku alfabetycznym wg nazwisk autorów. W bibliografii uwzględniono publikacje, które ukazały się w pismach naukowych i popularno – naukowych, pomijając gazety i tygodniki, wyjątek stanowi *Tygodnik Powszechny*.

Kolejną część stanowią *Prace dyplomowe*. Na stronach: 273–353 znalazły się: 1. Habilitacje, 2. Doktoraty, 3. Licencjaty i Magisteria. Cenną pomocą jest *Indeks rzeczowy* (s. 357–380), *Indeks osobowy* (s. 380–391) oraz *Indeks publikacji* (s. 392–401). Na stronie 403 umieszczono *Spis treści*, na stronach 404–405 wykaz publikacji *Redemptoris Missio*, które się ukazały oraz zapowiedź.

Na gruncie polskiego kaznodziejstwa powraca nieustannie postulat pisania podręczników i publikacji pomocnych w poprawnej budowie kazań, a także wskazówek dla sług Słowa pragnących sprostać wymaganiom współczesności. Z tego względu podjęte dzieło systematyzacji dorobku homiletycznego ma swoje szczególne znaczenie.

Opublikowana *Polska Bibliografia...* jest odważną próbą zmierzenia się z rzeczywistością. Przedstawione dane są szansą na konstruktywne podjęcie wyzwań współczesności. Po raz pierwszy zdecydowano się na tak szerokie zaprezentowanie dorobku, który wpisuje się w szeroko pojętą teologię pastoralną. Redaktorzy nie uszregli się błędów, które nie mogą jednak przesłaniać wartości systematyzacji dorobku homiletycznego. Jako cenne jawi się także powiązanie dalszej, efektywnej pracy nad systematyzacją z korzystaniem z bazy internetowej. Można żywić mocne przekonanie, że dalsza praca nad bibliografią przyniesie jeszcze większe efekty. Także przepływ informacji za pomocą nośników elektronicznych może spełnić ważne zadanie.

Polska Bibliografia... zarysowuje stan, który wpisuje się w refleksję Kościoła powszechnego. Choć zasadniczo umieszczono jedynie wykaz publikacji polskojęzycznych należy patrzeć z nadzieją w przyszłość. Integracja polskiego środowiska homiletycznego nie nosi znamion zamykania się, ale otwarcia. Warto weryfikować włas-

ny dorobek, dzielić się nim oraz wzbogacać refleksją innych. Prezentowana publikacja może być cenną pomocą w pracy dydaktycznej i naukowej. Rozwijające się środowiska naukowe wokół uniwersytetów i wydziałów teologicznych są szansą na coraz głębszą refleksję nad polskim kaznodziejstwem. Wysiłek dydaktyczny i duszpasterski winien charakteryzować drogę doskonalenia się w sztuce słowa, które służy jednemu Słowu. Solidne podstawy teoretyczne wraz z praktyką duszpasterską pomogą odczytać znaki historii retoryki i kaznodziejstwa, pomogą lepiej zrozumieć uwarunkowania historyczne, aby w sposób skuteczny aplikować refleksję homiletyczną do współczesnych potrzeb.

ks. Jerzy Swędrowski